

GÜNEŞ

8 Kasım 2024 Sayı 2
Türkiye & Azerbaycan Ortak Yayını

KARABAĞ AZERBAJCANDIR!!!
ZAFERİN KUTLU OLSUN!



E- mail: dergigunes@gmail.com
gunes_dergi
gunesdergi.com
Türkiye 2024

2024

GÜNEŞ DERGİSİ



**Genel Yayın
Yönetmeni**

Güneş Yılmaz

**Yayın Kurulu
Z. Safarođlu
B. Yılmaz**

**Çizim ve Fotoğraf
M. Ertan**

Editör

Hakan Yılmaz

Tasarım

D. Ertürk

İki ayda bir yayınlanan süreli yayın

İletişim



gunes_dergi

dergigunes@gmail.com

2024

İçindekiler

Zafer'in Kutlu Olsun, Azerbaycan!.....	3-9
Ortak Türk Alfabeti.....	10-11
TÜBİTAK 4007 / 2024.....	12-13
32 yıl sonra ilk Bilgi Günü.....	14-15
20-Eylül Azerbaycan'da Devlet Egemenliği Günüdür.....	16
TEKNOFEST-2024.....	17-18
COP 29 Azerbaycan.....	19
Türkiye Cumhuriyeti'nin 101. Yılı Kutlu olsun!.....	20-24
Emine Erdoğan New York Türkevi'nde Türk Çeyiz Geleneğini Dünyaya Tanıttı.....	25-26
Aşık Alesker	27-30
Vahid Aziz Doğum Günü.....	31-37
Orhan Kemal.....	38-42
Türk Sinemasının Güldüren Yüzü- Kemal Sunal.....	43-45
Karabağ Atları.....	46-48

ZAFER'İN KUTLU OLSUN, AZERBAYCAN!...

Merhaba, Berrak Gökyüzü, Parlak Güneş, Özgür Şuşa!...

Yolumuz Şuşa'ya!... Bu yol bizi dünyanın en yüce, en saf, en kutsal topraklarına götürür. Bu yol Şuşa'ya gider!... Bugün Dedem Korkut'un helalini aldık, boy boyladı, soy soyladı, bugün büyük kopuz kutsal zafer havası çalıyordu. Fatih dedelerimin haykırırları, kükremeleri, kılıç sesleri duyuluyor, rüzgar gibi uçan atları tozu dumana çeviriyordu. Köroğlunun , Babek'in alkışlarını duydum.

Kahraman Türk uyandı! . "Zafer bizimdir!" dedi ve 30 yıldır Karabağ'ın ve Şuşa'nın kokusuyla, hasretiyle yaşayan, o sarp taşlı kayalara dişleriyle kanlarını döken dünyanın en yiğit evlatları kazandı bu zaferi ...

44 gün süren kahramanlık savaşı, kahraman dedelerimizin ve gelecek nesillerimizin ruhlarına en büyük armağandı. Dedelerimizden miras kalan vatanımızın kutsal mekanlarına kavuştuk vatan ahlakını tüm dünyaya ilan ettik. Kahramanlarımız 44 günlük Vatan savaşında kazandıkları büyük zaferle düşmana "Vatandan pay olamaz!"- dedi.





Kahramanlarımızın, yiğit evlatlarımızın, aziz şehitlerimizin akan kanlarıyla, mukaddes topraklara galip yürüdüğümüz bu yol, bize çılgın bir vatan sevgisinin coşkusunu, en güzel, en saf, en yüce duyguları yaşattı , büyük kahramanlığı, yiğitliği, milli mücadele ruhu, gücü ve iradesiyle yurttaş olması, ona gerçek bir evlat olmanın onurunu ve gururunu yaşattı.

44 gün süren Vatan Savaşı'nın en büyük zaferi Karabağ'ın gözü Şuşa'nın kurtuluş haberi idi. Ülkemizin itibarı ve gelecekteki kalkınması açısından olağanüstü önem taşıyan bu eşi benzeri görülmemiş zafer, aynı zamanda milletimizin gücü ve milli gurur meselesiydi.

İlham Aliyev: "Şuşa'nın işgalden kurtarılması büyük bir kahramanlık, profesyonellik ve milli ruh gerektiriyordu. Azerbaycan askeri personeli tüm bu asil nitelikleri sergiledi. Şuşa operasyonunun önde gelen uluslararası askeri okulların ders kitaplarına gireceğinden eminim."

..."Şuşa'nın işgalden kurtarılması düşmana vurulan en büyük darbe oldu"...
"Şuşa'sız Karabağ, Karabağ'sız Azerbaycan olmaz" diyen milli lider Haydar Aliyev'in büyük arzusu gerçek oldu. Böylece 8 Kasım 2020 yıl Azerbaycan halkının tarihine "Zafer Günü" gibi yazıldı. Bu kutsal tarih , hasrete, nefrete son verdiğimiz gün oldu.



Sayın Cumhurbaşkanı İlahm Aliyev; **"Karabağ'a döneceğiz! Karabağ, Azerbaycan'ın tarihi toprağıdır!"** Onun inancı ve kararlılığı bizi o büyük zafere ulaşacağımıza her gün biraz daha inandırdı. Ve öyle de oldu! Kahraman evlatlarımız, düşmanı yendi ve onları beyaz bayrağı kaldırmaya mecbur etdiler .

ŞUŞİ YOK!...ŞUŞA!..

Şuşa Kalesi'nin temeli 1750-1751 yıllarında atılmıştır. Karabağ tarihçilerine göre Şuşakend'e biraz uzaklıkta sarp bir dağ üzerindeki kalenin inşasına 1750 yılında başlanmış, çalışmalar 1756-1757 yıllarında tamamlanmıştır. Panah Han Şuşa'yı başkent yapar, güçlendirir, kale-şehir haline getirir. Şehre Panahali Han'ın anısına "Penahabad", daha sonra "Şuşa Kalesi" ve "Şuşa" adı verilir...



8 Mayıs 1992 tarihinde Birinci Karabağ Savaşı sırasında Şuşa, ermeni gaspçılar tarafından işgal edildi. Şuşa'nın işgali sonucunda bugüne kadar 195 Azerbaycan vatandaşı katledildi, 165'i yaralandı, 150'si sakat kaldı, 522 bebek anne ve babasını kaybetti, 20 binden fazla kişi ise evini terk etmek zorunda kaldı. "Karabağ'ın atan kalbi" Şuşa, ermeni faşizmi tarafından gasp ediliyor. Şuşa mayıs 1992'de "dağda düğün" adı verilen ve hiçbir zaman gerçekleştirilmeyen hayali bir operasyonla ermeniler tarafından işgal edilmiş, tarihi ve kültürel mirası yok edilmiştir.



https://www.google.com/imgres?imgurl=https://qafqazinfo.az/uploads/1623781228/201050910_317

İlham Aliyev: "Yıkılan evler Ermeni faşizminin eylemidir." İşgalci rejim, Azerbaycan'a ekolojik terör uyguladı"... İkinci Karabağ Savaşı sonucunda Azerbaycan'ın kontrolüne geçen Şuşa, ülkenin kültür başkenti ilan ediliyor. Başkomutan'ın dediği gibi, cesur evlatlarımız sayesinde, "Ermenilere öyle bir düğün yapıldı ki, muhtemelen bu düğünü hiçbir zaman unutamayacaklar!".



Türkiye, Vatan Savaşı'nın ilk günlerinden itibaren kardeş Azerbaycan'ın yanında yer aldı. Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ilk saatlerden itibaren Azerbaycan haklı davasına destek verdi. Onun açık, net ve katı açıklamaları Azerbaycan halkını çok sevindirdi. Sadece 44 günde ermeni ordusu yok edildi, askeri teçhizat imha edildi, Azerbaycan kendi gücünü gösterdi. Türkiye, İkinci Karabağ savaşının her anını Azerbaycan'la birlikte kardeş ülke olarak yaşadı.



Türkiye Azerbaycan'ın yakın dostudur. Bu iki kardeş devlet, önemli tarihi anlarda yumruk gibi birleşmiş ve bu birliğin sarsılmaz olduğunu tüm dünyaya göstermişti.



Qarabağın simvolu "Xarı bülbül"



https://www.google.com/imgres?imgurl=https://qafqazinfo.az/uploads/1623781228/201050910_3176909649

Türk yetkililer ve halkı Azerbaycan'la dayanışmasını tüm dünyaya gösterdi. Karabağ Savaşı'nda elde edilen şanlı Zafer, sadece Azerbaycan için değil, Türkiye ve tüm Türk dünyası için tarihi bir Zaferdir. Bu tarihi Zaferin ardından Türkiye ile Azerbaycan arasında imzalanan Şuşa Deklarasyonu tarihi önem taşıyor ve yeni bir merhelenin başlangıcı oldu. Bölgedeki jeopolitik ve jeoekonomik ilişkilerin temelini koydu.



Şuşa 2021 yılında "Azerbaycan'ın kültür başkenti" ilan edildi. Şuşalı günlerimizde milli dönüşün adımları olarak düşünülen ve büyük bir ciddiyetle gerçekleştirilen "Haribülbül" bayramı ve "Vagif Şiir Günleri" ilk etkinlikler olarak yeniden canlandırıldı. Azerbaycan'da 2022 yılı "Şuşa Yılı" ilan edildi. Şuşa 2023 yılında "Türk dünyasının kültür başkenti" oldu. Şuşa, ICESCO tarafından Şuşa 2024 yılı için "İslam Dünyasının Kültür Başkenti" seçildi.

İlham Aliyev: "Biz muzaffer bir milletiz!" Buraya kazanan olarak geldim. Şuşa'ya en son 39 yıl önce gelmişim ve ilk kez 14 Ocak'ta gelmişim. Bakın bugün 14 Ocak yine buradayız. Bu kez muzaffer Azerbaycan ordusunun Başkomutanı olarak, düşmanın belini kıran ordunun Başkomutanı olarak, burada kutsal bayrağın altında, önünde geldim. Kahraman askerler, diyorum ki, sonsuza kadar bu topraklarda yaşayacağız!"..."Sevgili Şuşa, özgürsün!. Sevgili Şuşa, geri döndük!. Şuşa bizimdir, Karabağ Azerbaycan'dır!!!"

Güneş

Yılmaz



<https://www.gunes.com.tr>

ORTAK TÜRK ALFABESİ



Türk devletleri ortak alfabeğe geçiyor

Türk halkları arasında karşılıklı anlayış ve işbirliğinin güçlenmesine katkı sağlayacak Ortak Türk Alfabesinin oluşturulması büyük tarihi önem taşımaktadır. Bilim adamlarının 1991 yılında önerdiği Latin temelli Ortak Türk Alfabeti projesi, Komisyon üyeleri tarafından ayrıntılı olarak incelendikten sonra, kapsamlı tartışmalar yapıldı ve temel kaygılar belirlendi. Bu anlaşmaya, Uluslararası Türk Akademisi ve Türk Dil Enstitüsü'nün 9-11 Eylül tarihleri arasında Bakü'de düzenlediği Türk Dünyası Ortak Alfabe Komisyonu'nun bir sonraki toplantısında varıldı. Tartışmalar sonucunda 34 harften oluşan Ortak Türk Alfabeti üzerinde ortak anlaşmaya varıldı. Alfabenin her harfinin Türk dillerinde var olan çeşitli sesleri yansıtmaya özellikle dikkat edildiğini belirtmek gerekir.



Nizami Ceferov; “Ümumi türk elifbası bütün türk dillerine aid işaretleri eks etdirecek”.



Bugün ortak Türk medeniyetinin dünyaya yayılması yönünde atılan adımlar Türk halkının bütünleşmesine ve yoğunlaşmasına hizmet etmektedir. Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 3 Kasım'da Türk Devletleri Teşkilatı'nın 10. Astana zirvesinde ortak Türk alfabesinin oluşturulması ile ilgili konuşmuştu. Tek bir alfabenin varlığı, ortak bir Türk yazı dilinin ilk şartıdır. Türk dünyasına hayırlı olsun!

TÜBİTAK 4007/ 2024

Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan; “Bilime, araştırmaya, teknolojiye, keşfetmeye meraklı ülkemizin tüm gençlerini sevgiyle selamlıyorum.”

Eğitim insanın kişiliğinin gelişmesini, onur anlayışını, hak ve özgürlüklere saygısını güçlendirir. Eğitim insanın geleceğine yapılan bir yatırımdır, onun gelecekteki gelişiminin ve kültürlü bir insan olarak kapsamlı gelişiminin garantörüdür. Eğitimi güçlü olan bir ülkenin ekonomisi de güçlü olacaktır. Eğitim olmadan toplum gelişemez. Yüksek eğitim ve bilgiye sahip insanların varlığı, bilim ve kültürün gelişmesi, sağlıklı bir ortamın varlığı ve ilerleme anlamına gelir. Bu açıdan bakıldığında Türkiye'de uygulanan TÜBİTAK PROJELERİNİN önemi çok büyüktür. TÜBİTAK, Türkiye'de 1963 yılında kurulmuştu. Bu noktadan hareketle Tübitak projeleri, öğretmen ve öğrencilerin gelişimine yönelik temel, sosyal ve uygulamalı bilimler alanındaki çalışmalara yön vermekte, onlarda özgüven oluşturmakta ve öğrencilerin yaratıcılıklarını arttırmaktadır.



TÜBİTAK PROJESİ



Orhan Gazi İlköğretim Okulu Öğretmeni Ayşe Celep Ertürk



... Başarılar dileriz!

32 yıl sonra ilk Bilgi Günü...

Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı İlham Aliyev:

“Bizden sonra gelecek nesil, yani gençler bu yolu takip etmelidir. Her şeyden önce milli ruhla eğitilmeli, medeniyetlerine, geleneklerine ve manevi değerlerine sadık olmalıdırlar. Kimsenin etkisi altında kalmamalı ve çeşitli vedalara kanmamalıdırlar. Bizim 30 yıllık işgal dönemimiz bunu göstermiştir”. “Eğitimin iki kaynağı vardır: aile ve öğretmen. Azerbaycan'da aile değerleri mutlulukta ön plandadır ve her zaman öyle olmalıdır. Toplumsal normlarımız bunu gerektiriyor.” 32 yıl sonra işgalden kurtarılan bölgelerde ilk Bilgi Günü düzenlendi. 32 yıl sonra Azerbaycan halkı o büyük tarihi anın sevincini yaşadı. İşgalden kurtarılan Hocalı'da ilk zil çaldı. 2013 yılında düzenlenen etkinliğe Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanınının Hankendi, Ağdere ve Hocalı ilçelerindeki özel temsilcisi Elçin Yusubov, Eğitim ve Bilim Bakanı Emin Amrullayev, Karabağ Bölge Eğitim Müdürlüğü Müdür Yardımcısı Anar Mejidov, okul personeli ve veliler katıldı ve büyük sevince vesile oldu. Etkinlikte Azerbaycan Cumhuriyeti İstiklal Marşı çalındı. Milli lider Haydar Aliyev ve şehitlerin anısına bir dakikalık saygı duruşunda bulunuldu. 5 Ekim Azerbaycan'da öğretmenlerin mesleki bayramıdır. Azerbaycan'da bu gün 1993 yılından beri devlet düzeyinde kutlanmaktadır. Öğretmenlik dünyadaki en zor, en sorumlu ve aynı zamanda onurlu meslektir. Öğretmenler toplum inşasının mimarlarıdır. Hiç şüphe yok ki, her insanı değerli bir vatandaş olarak yetiştirmekte öğretmenin büyük bir hedefi vardır. Her yıl meslek bayramı arifesinde, eğitimin gelişmesine katkıda bulunan eğitimcilerin çalışmalarının değerlendirilmesi, onları daha çok çalışmaya teşvik etmektedir. Azerbaycan'da özellikle Haydar Aliyev Vakfı'nın eğitim alanında üstün değerleri vardır. Eğitimin geliştirilmesi "Yetimhane ve Yatılı Okulların Geliştirilmesi" ve diğer projeler bu alanın gelişmesinde önemli rol oynamıştır. Yeni eğitim-öğretim yılında Guba, Ujar, Masallı bölgesinde yeni okul binalarının açıldığını da belirtmeliyiz. 32 yıllık aradan sonra sakinler Hocalı'ya nakledildi. Çocuklar eğitimlerinin ilk yılını en modern gereksinimleri karşılayan yeni bir eğitim binasında

geçirecekler . Milli Eğitim Bakanı Emin Amrullayev bu vesileyle okul personelini tebrik ederek inancını dile getirdi. Hocalı okulunun önümüzdeki yıllarda ülkenin en gelişmiş okullarından biri olacağını söyledi. Yeni eğitim yılında görülen çalışmalardan bahs ederken Emin Amrullayev şunları söyledi: “Bu yıl yeni okulların açılması nedeniyle verimli bir yıl olacak. Şuşa'da 1 numaralı okulun açılmasıyla birlikte Hocalı'daki yeni okulumuzda dersler 16 Eylül'den itibaren başlayacak. Hankendi şehrinde Nizami Gencevi'nin adını taşıyan 4 nolu okul faaliyete geçecek. Aynı zamanda bu öğretim yılında CebraİL Şehir Okulu'nun faaliyete geçmesi planlanıyor”.



Sugovushan (Ağdere), Kelbecer, Şuşa'da (Laçın) Ekim-Kasım aylarında nüfus göçü derslerine devam edilecek: "Toplamda yaklaşık 10 okulumuzun faaliyetleri sağlanacak. Önümüzdeki yıllarda daha fazla okul açılması planlanıyor. Bu okulların inşaatı şu anda devam ediyor" diye Milli Eğitim Bakanı bildirdi.

“Güneş dergisi adına tüm öğretmenleri ve öğrencileri, bu muhteşem tarihi gün münasibetiyle tebrik ediyor, başarılar diliyoruz. “Aziz Öğretmenler! “5 Ekim Öğretmenler Gününüz kutlu olsun!.”
Güneş Yılmaz

20 Eylül Azerbaycan'da Devlet Egemenliği Günüdür



20 Eylül'de Azerbaycan'da Devlet Egemenliği Günü kutlanmaktadır. 19 Eylül'de Cumhurbaşkanı İlham Aliyev "Azerbaycan Cumhuriyeti'nde Devlet Egemenliği Günü'nün kurulmasına ilişkin" kararnameyi imzaladı. Kararnameye göre Azerbaycan'da her yıl 20 Eylül'de Devlet Egemenliği Günü kutlanacak. Belgede, Ermenistan Cumhuriyeti'nin 1990'ların başından bu yana Birleşmiş Milletler Şartı'nın gerekliliklerini büyük ölçüde ihlal ederek Azerbaycan'a karşı işgal politikası izlediği ve askeri güç kullanarak ülkemizin uluslararası kabul görmüş topraklarının yüzde 20'sini işgal ettiği vurgulanmaktadır. Ermenistan'da ve işgal altındaki Azerbaycan topraklarında Azerilere karşı etnik temizlik yapıldı, insanlığa karşı işlenen suçlar ve savaş suçları sonucunda şehirlerimiz ve köylerimiz tahrip edildi, ülkemizin doğal kaynakları yağmalandı, zamanımızın en kötü trajedilerinden biri olan Hocalı soykırımı işlendi. Ermenistan'ın yeni işgal planlarına, başka bir askeri saldırganlık girişimine ve ardından gelen provokasyonlara yanıt olarak, 27 Eylül 2020'de başlayan 44 günlük Vatanseverlik Savaşı sonucunda Azerbaycan Silahlı Kuvvetleri, Ermeni ordusunu bozguna uğrattı ve tarihi bir zafer kazandı. Ermenistan'ın askeri saldırganlığının bir sonucu olarak, yaklaşık 30 yıldır işgal altındaki atalarımızın tarihi topraklarının 44 günlük Vatanseverlik Savaşı'nda askeri-politik yollarla işgalden kurtarıldığını ve şanlı zafere giden her gün Azerbaycan tarihine altın harflerle yazıldığını belirtelim.

Kaydedelim ki, her yıl Azerbeycanda 26 Ağustos'ta Laçın Şehri Günü, 4 Ekim - Cebrail Şehri Günü, 17 Ekim - Fuzuli Şehri Günü, 20 Ekim - Zangilan Şehri Günü, 25 Ekim - Gubadlı Şehri Günü, 8 Kasım - Şuşa Şehri Günü, 20 Kasım - Ağdam Şehri Günü, 25 Kasım - Kelbecer Şehri Günü gibi kutlanır.



TEKNOFEST-2024 Adana'da düzenlenen TEKNOFEST'te Türk Yıldızları'nın muhteşem gösterisi

Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan;



“Bugün dünyanın en büyük havacılık, uzay ve teknoloji festivali için Adana'nın misafiri olduk. TEKNOFEST - 2024'ün Adana'mıza, ülkemize, milletimize, özellikle gözleri parlayan gençlerimize hayırlı, uğurlu olmasını diliyorum. 2018 yılından bu yana TEKNOFEST'in dalga dalga büyüdüğüne hep beraber şahitlik ediyoruz. 2018'de 14 farklı kategoride toplam 4 bin 333 takım ve 20 bin yarışmacıyla başlamıştık Geçen sene İstanbul, Ankara ve İzmir'de 41 farklı kategoride 333 binden fazla takım, 1 milyondan fazla yarışmacı ile 4,5 milyon ziyaretçiye ulaştı.



“TEKNOFEST Adana’ya ise 50 farklı kategoride 790 binden fazla takım, 1 milyon 650 binden fazla yarışmacı başvurdu. Ziyaretçi bakımından da yeni bir rekora imza atacağımıza inanıyorum.

...Katıldıkları yarışmalarda ödül alan tüm gençlerimizi, takımlarımızı yürekten tebrik ediyorum”.



https://www.instagram.com/p/DAtbfvmodIZ/?igsh=bzc2MWtjbmpvbG10&img_index=

COP29-Azerbaycan



Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı
İlham Aliyev

**Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı İlham Aliyev;
“COP 29'un Azerbaycan'da yapılması 200'e yakın ülkenin ortak kararıdır. Bu bizim uluslararası itibarımızı ve saygımızı gösteren bir faktördür”**

Azerbaycan kaç yıldır COP 29-la ilgili çeşitli projeler yeşil enerji projeleriyle dünyanın dikkatini çekiyor. Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı İlham Aliyev özellikle yeşil enerjiyle ilgili projelerle hususi olarak ilgileniyor. Dünyanın ilgisini çeken bu projelere liderlik eden Azerbaycan, bu yılın kasım ayında tüm ülkeleri Azerbaycan'a davet etti. Cumhurbaşkanı İlham Aliyev, **COP 29** hazırlıkları ile bağlantılı olarak Bakü Olimpiyat Stadium'da yürütülen çalışmalarını şahsen inceledi. **COP 29** ile bağlantılı olarak, stadyumun çevresinin mavi bölgesinde inşaat çalışmaları yapılması, misafirler için çeşitli hizmetlerin düzenlenmesi, başkentte ulaşım operasyonlarının hazırlanması, konukları ağırlama süreci, yeşil bölgede gerçekleştirilen çalışmalar için bir plan hazırlandı. Azerbaycan'da **COP 29**'un üst düzeyde gerçekleştirilmesi için gerekli tüm önlemler alınmış, gerekli altyapı oluşturulmuştur.

Uğurlu olsun!

Türkiye Cumhuriyeti'nin 101. Yılı Kutlu olsun!



29 Ekim 1923'te kurulan Türkiye Cumhuriyeti, Türk ulusunun tarihinde ve Orta Doğu ve Avrupa jeopolitiğinin daha geniş bağlamında önemli bir anı işaret etmektedir. I. Dünya Savaşı sırasında Almanya'nın yanında yer alan Osmanlı İmparatorluğu'nun küllerinden doğan Türkiye, Mustafa Kemal Atatürk'ün liderliğinde önemli bir dönüşüm geçirdi.

Türkiye Cumhuriyeti'nin temelleri, I. Dünya Savaşı'nı izleyen çalkantılı tarihsel bağlamda atılmıştır. Çatışma sırasında Almanya ile ittifak kuran Osmanlı İmparatorluğu, savaş sona erdiğinde korkunç sonuçlarla karşı karşıya kalmış ve savaş sonrası bir dizi antlaşmayla imparatorluğun dağılmasına yol açmıştır. Bu çalkantılı dönem, ulusu birleştirmeyi ve kurumlarını modernize etmeyi amaçlayan bir askeri lider olan Mustafa Kemal tarafından 1922'de saltanatın kaldırılmasıyla doruğa ulaşmıştır. 29 Ekim 1923'te Cumhuriyet'in ilanı, meclisin Mustafa Kemal'i ilk cumhurbaşkanı olarak seçmesiyle yönetimde radikal bir değişime işaret etmiştir. Bu önemli olay, 3 Mart 1924'te halifeliğin kaldırılmasıyla birlikte Osmanlı geçmişiyle bağların koparılması ve laik ve milliyetçi bir devletin temellerinin atılmasıyla gerçekleşmiştir. . Bu dönüşüm yalnızca idari değildi; 20. yüzyılda Türk kimliğini yeniden tanımlamayı amaçlayan derin bir kültürel ve ideolojik değişimi ifade ediyordu. Türkiye Cumhuriyeti'nin yıldönümünün önemi, salt kutlamanın ötesine uzanır; kimlik ve amaç meseleleri üzerine ulusal bir düşüncenin katalizörü olarak hizmet eder. Ulusal anma etkinlikleri, Türk

olmanın ne anlama geldiği ve Cumhuriyet'in temelinde yatan değerler hakkında söylemleri teşvik eder. Bu tartışmalar genellikle hakim anlatılara meydan okur ve vatandaşları tarihleriyle ve kültürel miraslarıyla ilgilenmeye teşvik eder.. Atatürk'ün siyasi, yasal, dini, kültürel, sosyal ve ekonomik alanları kapsayan kapsamlı reformları, Türkiye'yi modernize etmeyi ve onu çağdaş küresel standartlarla uyumlu hale getirmeyi amaçlıyordu. Vizyonu yalnızca yeni bir hükümet değil, laikliği ve modernleşmeyi benimseyen yeni bir toplumdur. Cumhuriyet'in kuruluşunun modern Türkiye üzerindeki etkisi derin ve çok yönlüdür. 1923'ten bu yana, Türkiye Cumhuriyeti, Türk tarih yazımının merkezinde yer alan "köy sorunu" ve kırsal değişim gibi acil sorunları ele alarak çeşitli alanlarda önemli bir evrim geçirdi. Bu konular etrafındaki tartışmalar, Türk toplumundaki devam eden dönüşümleri ve tarihi miraslardan kaynaklanan sürekli zorlukları vurgulamaktadır. Ek olarak, Cumhuriyet'in kuruluşu, küresel sistemi daha adil ve daha kapsayıcı hale getirmeye vurgu yaparak Türkiye'nin dış politikasını şekillendirmiştir. Bu, küresel zorlukları ele almak için kolektif çabalar gerektirir ve Türkiye'nin dünya sahnesindeki gelişen rolünü sergiler. Cumhuriyetin kuruluşu, yalnızca iç yönetimi ve toplumsal yapıları yeniden tanımlamakla kalmadı, aynı zamanda Türkiye'yi uluslararası ilişkilerde kilit bir oyuncu olarak konumlandırdı ve bu miras, bugün de yörüngesini etkilemeye devam ediyor [Kotil, B. A. (2020). Modernization and Rural Change in Turkey: A Perspective from Visual History. *Kapadokya Akademik Bakış*, 4 (1), 30-51]. Türkiye, Cumhuriyeti'nin 101. Yılına ulaşılırken, bu dönüm noktasının tarihi, kültürel ve politik etkileri önemlidir. Birinci Dünya Savaşı'nın ardından gelen kökenlerinden, çağdaş zorluklarına ve kutlamalarına kadar, Cumhuriyet'in temelleri Türkiye'nin ulusal kimliğini ve küresel konumunu şekillendirmiştir. Yıldönümü yalnızca bir düşünme anı olarak değil, aynı zamanda Türk toplumunun karmaşıklıkları ve gelecekteki yönüyle etkileşim kurma fırsatı olarak da hizmet eder. Türkiye Cumhuriyeti, anma etkinlikleri ve ulusal kimlik hakkındaki tartışmalar aracılığıyla gelenek ve modernleşme arasındaki hassas dengeyi sürdürmeye devam ederek, yüzüncü yılını devam eden anlatısında önemli bir an haline getiriyor. **Türkiye Cumhuriyeti'nin 101. Yıldönümü, yalnızca önemli bir tarihi dönüm noktasını işaret etmekle kalmayıp aynı zamanda**

kuruluşundan bu yana ulusun yolculuğu hakkında düşünmek için bir platform görevi gören önemli bir olay olarak durmaktadır. 29 Ekim 1923'te kurulan Cumhuriyet, modernleşme, laiklik ve ulusal egemenlik vizyonuyla Osmanlı İmparatorluğu'nun küllerinden doğdu. Türkiye Cumhuriyeti'nin 101. Yıldönümünün önemini anlamak için öncelikle tarihsel bağlamını kavramak gerekir. Cumhuriyet, bölgenin siyasi manzarasını yeniden şekillendiren bir dizi dönüştürücü olayın ardından 29 Ekim 1923'te resmen kuruldu. Cumhuriyetin kurucu babası Mustafa Kemal Atatürk gibi önemli şahsiyetler, ulusu modernleştirecek reformları savunarak bu geçişte önemli bir rol oynadılar. I. Dünya Savaşı sırasında Osmanlı İmparatorluğu'nun çöküşü, bağımsızlık ve ulusal kimlik mücadelesine yol açan bir güç boşluğu yarattı. Türk Kurtuluş Savaşı (1919-1923), Türk milliyetçi hareketinin işgalci güçlere karşı başarılı bir şekilde mücadele ettiği önemli bir andı. Bu çabaların doruk noktası, o dönem için radikal olan demokrasi ve laiklik ilkelerine dayalı yeni bir yönetim dönemini simgeleyen Cumhuriyet'in ilanına yol açtı. Bu tarihsel arka plan, yalnızca Cumhuriyet'in başlangıcını tanımlamakla kalmıyor, aynı zamanda çağdaş Türkiye'de devam eden evrimini ve önemini anlamak için de sahneyi hazırlıyordu. Türkiye Cumhuriyeti'nin 101. Yıldönümü, günümüz sosyo-politik ikliminde büyük bir öneme sahiptir. Laik bir eğitim sisteminin kurulması, kadınlara oy hakkı verilmesi ve önemli ekonomik dönüşümler de dahil olmak üzere 1923'ten bu yana elde edilen ilerlemeler üzerinde bir düşünme anı olarak hizmet etmektedir. Çağdaş Türkiye'de, bu yıl dönümü Cumhuriyet'in temel değerlerinin ve çeşitli zorluklar arasında ulusal birliğin önemini bir hatırlatıcısıdır. Kutlamalar, bilim, kültür ve uluslararası ilişkilerdeki başarıları vurgulayarak Türkiye'nin küresel sahnede güçlü bir ulus olarak büyümesini de sergilemektedir. Dahası, bu yıl dönümünü anmak, vatandaşların Cumhuriyet'in tarihi ve idealleriyle etkileşime girmeye teşvik edilmesiyle ulusal kimliğin geliştirilmesinde kritik bir rol

oynamaktadır. Yıl dönümü yalnızca geçmişi kutlamakla kalmaz, aynı zamanda modern Türkiye'yi şekillendiren ilerleme, eşitlik ve demokrasi ilkelerini destekleme ve ilerletme konusundaki kolektif bir bağlılığı da yeniden teyit etmektedir.

Hakan Yılmaz



Azerbaycan. Bakü. Atatürk heykeli

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK



Marş

Selanik'te doğuldu,
Mustafa bey Efendim !
Babanın hem annenin
Vuran yüreği oldu,
Mustafa bey Efendim!
İlme etdi çok heves ,
Okumaktan aldı haz ,
Vakt geçirmede ebes,
Mustafa Bey Efendim!
Öğretmene bağlanıb ,

Hayatını dövüşde,
Savaşlarda geçirdi,
Halkını azadlığa ,
İstiklala yetirdi,
Mustafa bey Efendim!

Efendiden ders aldı,
Kamal ismini alıb
Mustafa Kamal qaldı,
Mustafa bey Efendim!
Orduda hizmet edip,
Yüce rütbeler aldı
'Ya istiklal, Ya ölüm! '
Şiarını yüceltdi.
Mustafa bey Efendim!

Atatürk soyadını ,
Halkı verdi adına
Türk devletini kurdu,
Güneş oldu Turana,
Mustafa bey Efendim!

Güneş Yılmaz 2013

Emine Erdoğan New York Türkevi'nde Türk Çeyiz Geleneğini Dünyaya Tanıttı



New York'taki Türk Evi'nin tarihi önemi derindir ve şehirdeki Türk diplomatik misyonları ve kültürel girişimleri için bir temel taşı görevi görmektedir. Açılışı 2021 – ci il 20 eylülde gerçekleşen Türk Evi Türkiye'nin birçok diplomatik misyonun ana ofisi olarak işlev görmektedir, Türk vatandaşlarına temel hizmetler sunmakta ve Türkiye ile Amerika Birleşik

Devletleri arasındaki diplomatik ilişkileri teşvik etmektedir. Türk Evi, Türk sanatını, müziğini ve mutfağını sergileyen etkinliklere, sergilere ve eğitim programlarına ev sahipliği yapan bir kültür merkezi olarak hizmet vermektedir ve böylece Amerikalılar arasında Türk kültürünün daha derin bir şekilde anlaşılmasını teşvik etmektedir.





Emine Erdoğan;

"Dünyayı saran kültürel çoraklaşma tehdidi karşısında, Anadolu kadınının zamanı aşan işleme dilinin ve emeğinin tüm dünya için bir ilham olmasını ve unuttuğumuz değerleri yeniden hatırlatmasını diliyorum.

Gelin Hazinesi: Osmanlı ve Anadolu Çeyizlerine Yolculuk Programı Emine Erdoğan Hanımefendi'nin ev sahipliğinde New York Türkesi'nde düzenlenen "Gelin Hazinesi" sergisiyle Osmanlı ve Anadolu'nun çeyiz zenginlikleri; Osmanlı ve Anadolu kültürüne ait çeyizlik düğün kıyafetleri, el yapımı halılar ve Türk kültürünü yansıtan objeler sergilendi. Toplantıda aynı zamanda "Afrika Lezzetleri" ve "Gönül Elçileri" projeleri de hayata geçirildi".

AŞIK ALESKER



19. yüzyılda yaşamış ve yaratmış muhteşem bir şair olan Aşık Alasker, Azerbaycan Âşık şiirinin gelişmesinde önemli bir yer tutar. Aşık şiiri Azerbaycan halk yaratıcılığının en zengin kollarından biridir. Âşık sanatının güçlü ustası Aşık Alesker'in Azerbaycan şiirini yeni imgelerle zenginleştirmede olağanüstü hizmetleri olmuştur. Güçlü sanatçı kendisinden sonra Azerbaycan âşık sanatının gelişmesine büyük katkılarda bulunmuştur. Azerbaycan Aşık sanatının 2009 yılında UNESCO'nun "İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsilci Listesi"ne dahil edilmesinin, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Azerbaycan Aşık Birliği tarafından düzenlenen Haydar Aliyev Vakfı tarafından desteklendiğini de belirtelim. 8 ülkenin (Azerbaycan, Türkiye, İran, Kazakistan, Özbekistan, Kırgızistan, Gürcistan, Dağıstan) katılımı, Birinci Uluslararası Aşık Festivali'nin Bakü'de düzenlenmesinden ve devletin aşık sanatına olan ilgisinden kaynaklanmaktadır. Aşık Alasker'in eserlerinde Azerbaycan dilinin incelikleri ustalıkla kullanılmıştır. Aşık Alasker'in şiirlerindeki derin anlam, kelimelerin akışı, kelimelerin ustaca kullanımı dikkat çekiyor. Onun şiirlerinde insanı yücelten saf, temiz sevginin ayrı bir yeri vardır.

*Çərşənbə günündə çeşmə başında
Gözüm bir alagöz xanıma düşdü.
Qaşını oynatdı, gözündən güldü,
Nazi-qəmzələri canıma düşdü.*

*Mən işarət elədim, dərdimi bildi,
Gördüm həm gözəldi, həm əhli dildi.
Qaşını oynatdı, gözündən güldü,
Güləndə qadası canıma düşdü*

Azerbaycan halk yazarı Mirze İbrahimov, Aşık Alasker'in yaratıcılığından bahs ederken yazıyor; "Aşık Alesger"ın eseri, insan kalbinde gerçekten çok asil olan Azerbaycan şiir düşüncesinin gelişiminde parlak ve güzel bir sayfadır. Duyguları uyandırır, insana büyük bir zevk ve keyif verir". Doğanın lirik'i olan Aşık Alesker'ın şiirlerinde, Azerbaycan doğasının muhteşem güzelliği sade, doğal ve tatlı bir dille sunulmaktadır. Bu şiirleri okudukça Azerbaycan'ın gizemli doğasını daha yakından tanıyoruz. Aşık Alesker'ın derin bir toplumsal içeriğe ve ilerici bir düşünceye sahip olan şiirleri, halk ruhunun ve sözlü halk yaratıcılığının güçlü bir ifadesidir.

*Bivəfanın, müxənnəsin, nakəsin
Doğru sözün, düz ilqarın görmədim.
Namərdin dünyada çox çəkdim bəhsin,
Namusun, qeyrətin, arın görmədim*

Aşık Aleskerin bilgini, şair Logman Babacan Aşık Alesker'in ne kadar bilgili ve mükemmel olduğuna dikkat çekiyor; **'Dede Alasker'in derin bilgisi kutsal kitaplardan, yaşanan olaylara karşı bilge tavrından ve insani düşüncesinden gelir. Aşık Alesker'in şiirlerinden de anlaşılacağı üzere bu alandaki dil üslubu, deyim tekniği, dil kültürü doğa kadar uyumlu ve düzenlidir. Bunun sebebi ise din bilgilerinin mükemmelliğidir'**. (*Dade Alasgar'ın derin bilgisi kutsal kitaplardan ve insan düşüncesinden kaynaklanmaktadır-Mahmud Ayyublu Palitra 2018- 24 Nisan s.13*).

... Sanatkârlar unutulmuyor!. Halkın sevgisi Sanatkârı yüceltiyor.

Büyük alim Aşık Alesker'in anıtının açılışı bunu bir kez daha kanıtladı. 30 Eylül'de Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı İlham Aliyev ve oğlu Haydar Aliyev, Azerbaycan Aşık yaratıcılığının önde gelen temsilcisi, büyük zanaatkar Aşık Alesker'in anıtının açılışına katıldı.

Cumhurbaşkanı İlham Aliyev konuşmasında şunları söyledi:

“Sevgili dostlar, bugün şehrimizde çok önemli bir gün. Ülke için çok önemli bir gün olduğunu söyleyebilirim. Azerbaycan Bakü'nün merkezinde aşık Sanatının önemli temsilcilerinden Aşık Alesker'in anıtı açıldı. Bu vesileyle sizleri ve tüm Azerbaycan halkını yürekte tebrik ediyorum. Bu gerçekten harika bir olay. Bildiğiniz gibi üç yıl önce Aşık Alesker isminin yaşatılması için iki kararnameyi imzaladım. Düzenlenen bir emirle Aşık Alesker'in 200'üncü yılı eyalet düzeyinde kutlandı. İkinci Kararnameye dayanarak anıtının dikilmesi öngörülüyordu. Bugün şehrimizin bu güzel yerinde şehrimizin merkezinde, güzel bir parkta Aşık Alesker'in anıtının dikildiğini söyleyebilirim. Bildiğiniz gibi Aşık Alesker hayatı boyunca Azerbaycan'ın kadim toprağı Goyçe ilçesinde yaşamış, yaratmış, uzun bir yaşam sürmüş, ömrünün son yıllarında doğduğu toprakları terk etmek zorunda kalmıştır. O sırada 97 yaşındaydı. 1918 yılında Ermeni vahşileri Azerbaycanlıları etnik temizliğe maruz bıraktı.



Bu, Azerbaycanlıların 20. yüzyılda kadim toprakları olan Batı Azerbaycan'dan ilk sürgünüydü. Maalesef bundan sonra halkımız iki kez tehcire maruz kaldı. Aşık Alesker ailesiyle birlikte komşu Kelbecer ilçesine taşındı. Ancak iklim, doğa ve güzellik açısından Kelbecer ve Göyçe ilçeleri pek farklı olmasa da, memleketi ve doğduğu topraklar onu yine de Göyçe ilçesine çekmişti. Ancak Anavatan'a ve toprağına olan sevgisi o kadar güçlüydü ki, tüm tehlikelere rağmen yaklaşık üç yıl sonra doğduğu köy olan Ağkilse'ye döndü ve birkaç yıl sonra orada öldü. 1970'li yıllarda Ulu Önder'in girişimiyle Aşık Alesker'in 150. yıl dönümünün kutlandığını ve memleketi Ağkilse köyünde Sovyetler Birliği ölçeğinde anıtının dikildiğini hepimiz çok iyi biliyoruz. Halkımız üçüncü dalga tehcire maruz kalınca ermeni vandalları onun anıtını yıktı. Artık hepimizin gördüğü gibi. Karabağ'da Doğu Zengezur'da tarihi anıtlarımız, önemli şahsiyetlerin anıtları, camilerimiz, saraylarımız ve mezarlıklarımız ermeni vandalları tarafından tahrip edildi.

Bu uygulama yeni değil, yüzyıllardır bu adaletsizlik, bu vahşet tüm dünyanın gözü önünde bize karşı yapıldı. Bugün bu etkinliğe katılan yoldaşlar Aşık Alesker'in faaliyeti ve yaratıcılığı hakkında konuşacaklar. Sadece şunu söylemek istiyorum ki,

onun yaratıcılığı Azerbaycan halkının kalbinde büyük bir iz bırakmıştır, 200 yıl sonra bile o seçkin bir insan, bir vatansever, halkını seven bir kişi olarak halkımızın hafızasında kalmıştır.”



Daha sonra etkinlikte konuşan Azerbaycan Yazarlar Birliği Halk Yazarı Anar, Batı Azerbaycan Toplumu Yaşlılar Konseyi Bakanı Akademisyen Ehliman Emiraslanov, Aşıklar Derneği Başkanı Maharram Gasimli. Azerbaycan halkının milli ve manevi değerlerine her zaman önem verdiği için Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'e şükranlarını dile getirdiler. Daha sonra Aşık Alesker'in halefi Xetai Elesgerli, Aşık Alesker'in anısını ölümsüzleştirdiği için İlham Eliyev'e teşekkür etti. Heykelin yazarının milli sanatçı Natig Aliyev, mimarının ise Azerbaycan Resim Akademisi baş öğretmeni Malik Babayev olduğunu belirtelim.

Güneş Yılmaz

23 – KASIM AZERBAYCAN'IN HALK ŞAİRİ VAHİD AZİZ'İN DOĞUM GÜNÜDÜR



Vahid Aziz oğlu Caferov, 23 Kasım 1945'te Ermenistan SSCB'nin Dereleyez bölgesinde doğdu. Ortaokulu Terter şehrinde bitirdi. Üniversite diplomasını Bakü'deki Azerbaycan Teknik Üniversitesi'nde aldı. Küçük yaşlardan itibaren edebiyata büyük ilgi duyan Vahid Aziz'in ilk şiiri 1967 yılında "Edebiyat ve Sanat" gazetesinde yayımlandı. Günümüzde oldukça popüler olan şair Vahid Aziz, gençliğinde, henüz yaratıcılığa başladığı ilk dönemlerde Azerbaycan Halk Şairi Resul Rıza gibi büyük şairlerin hayır duasını almıştır. 16 Mart 1968'de Azerbaycan'ın ünlü "Edebiyat ve Sanat" gazetesinde Resul Rıza'nın Vahid Aziz ile ilgili "**Tanışma**" başlıklı ilk yazısı yayımlandı. Bu yazı, Vahid Aziz'in de söylediği gibi, içtenliği ve sıcaklığı şairi her zaman savunmasız ve hayrete düşüren, yaratmaya yeni başlayan bir gence yazılmış güzel dileklerdi

Vahid Aziz o günleri hatırlıyor; *“Allah'ım ne kadar da büyük bir yüreği olur insanın! Bir insan ne kadar harika bir psikolog olurdu! Mühendislik fakültesinde okuyan 23 yaşındaki bir gencin, onu tanımadan, yüzünü bile görmeden iç dünyasını nasıl görebiliriz? Hem de öyle bir öngörü ki sonraki yıllardaki dostluğun bu yüksek öngörüye en ufak bir pişmanlık bile getirmeyeceğini görmek”!...*



Azerbaycan Halk Şairi Vahid Azizin'in farklı yıllarda birbiri ardına yayımladığı "Rüzgarı Görüyorum" (1969), "Ayışığı Penceresi" (1974), "Yılların Baharı" (1980), "Ellerimin Gölgesi" (1985), "Dayanamıyorum". (1997) ve 'Şiirler' (2005) kitapları yayınlandı.

24 Mayıs 2019'da Vahid Aziz Azerbaycan Halk Şairi ödülünü aldı.

Vahid Aziz'in hayatı ve eserleri, Azerbaycan'ın tarihi ve kültürel dönüşümleriyle derinden iç içe geçmiş olup, halkın mücadelelerini ve özlemlerini yansıtmaktadır. Vahid Aziz'in yaratıcılığına baktığımızda onun şiirinin sadece edebi manzarayı zenginleştirmekle kalmayıp, aynı zamanda Azerbaycan halkının direncine ve ruhuna da tanıklık ettiği açıkça görülüyor.

Vahid Aziz'in şiiri bu anlamda Azerbaycan kültürünün zengin dokusu ile insan varlığının evrensel temaları arasında bir köprü görevi görmektedir.

Vahid Aziz: "Ümidin ölməyinə az qalanda yadıma Nazim Hikmətin "Böyük insanlıq" şeiri düşüb" (Vahid Əziz: `O şeiri yazdığım gün intihar edəcəkdim` - (azvision.az)

...Ekmek büyük insanlıktan başka herkese yeter...

...Büyük insanlığın toprağında gölge yok

Sokağında fener

Penceresinde cam

Ama umudu var büyük insanlığın

Umutsuz yaşanmıyor! ... N. Hikmet



Şuşa'da Vagif Şiir günleri

...Ümidler ölmesin, şair! ...Ümitsizlik şairi öldürür!...

...*'Herden düşünürəm; 'Şair olunca,*

Kaş ruhu olmayan daş yaranaydım' V. Aziz

Şair Vahid Aziz bu dizelerinde şiir hayatının ve tecrübesinin ne kadar zor ve çekilmez olduğunu açıkça ifade etmektedir.

Bu konuşmada büyük Şehriyar'ın sözleri geliyor aklıma:

'Şair olamazsın, anan doğmasa , şair!... (Şehriyar 'Türkün dili).

Beli, şairler anneden şair doğularlar!. Bu her insanın sahip olmadığı bir mucizedir. Şiir bir kalıptır. Ruhlu olmayan insan asla şair olamaz. Çünkü duyarlılık, kırılganlık, sadelik, samimiyet şairlerin kaderinde yazılıdır. Elin, köyün, halkın dertlerine katlanmak, halkla birlikte ağlamak, halkla birlikte sevinmek bu kaderde yazılmıştır.

Şairi büyük şöhrete kavuşturan ünlü şiirlerden biri de "Bana yüz yıl ömür dileme" şiiridir.

Bana yüz il ömür arzulamayın;

Yerişim, gülüşüm, sesim itməsin.

Benden cavan olan, gümrah olanlar,

Çiyнімдә dünyadan köçüb getməsin.

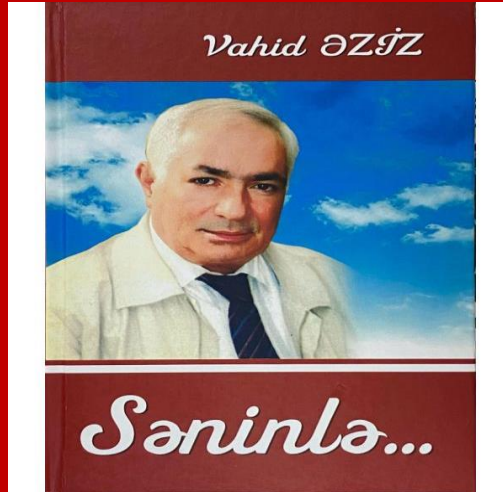
Bana elə ömür arzulayın ki,

Öluncə ümmantək çağlaya bilim.

Kapı - pəncərəni öz evimdəki,

Özüm açə bilim, bağlaya bilim.

Aynı zamanda şair V. Aziz: “Yaşaya bilenler Min il Yaşasın”!.. demektedir.



Savaş döneminde Azerbaycan halkının mücadelesi, halkın inancı, mücadele ruhu, yenilmezliği, kahramanlığı, kutsal topraklara kavuşması, atalarının vatanına dönme arzusu Vahid Aziz'in şiirlerinde çok etkili bir dille kaleme alınmıştır. Bu şiirlerdeki yüksek vatanseverlik duygusu hiç şüphesiz şairin memleketine yönelik olan büyük sevgisinden ireli geliyordu. Savaş döneminde yazılan bu Şiirler Azerbaycan halkını daha hoşgörülü olmaya, şiirler ise zafere çağırıyordu.

“Vahid Aziz bu savaş sırasında duygu ve düşüncelerini, heyecanını ve üzüntüsünü eserlerine aktarır. Aziz'in sanatı bu dönemdeki üretkenliğiyle ön plana çıkmaktadır. Şair, 1988-2021 yıllarında Karabağ'a ithaf ettiği şiirlerinden seçmeleri 2021 yılında yayınlanan "Param-Parça İllər" kitabında toplar. Füzuli Bayat'a göre; (2022), Vahid Aziz, kitapta toplanan eserleriyle Karabağ'ın gerçeklerini kavramsal yapılar ve açıklamalarla doldurmaktan kaçınarak, savaş manzarasının canlılığını korumaya çalışmıştı. “ (Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi, 9 (2), 327-341).

... Esger igid , düşmen qorxaq ,

Redd olmaqda qovularaq !

İlahi, bir qüdrete bax!

Zirvelerde nurlu bayraq,

Azerbaycandır, Qarabağ!...

V. Aziz'in çok sevilen şiirlerine birçok şarkılar bestelenmiştir. Azerbaycan'ın en ünlü müzisyenleri bu şarkıları bugün bile sevgiyle söylüyor. Bunlar arasında Azerbaycan'ın ünlü şarkıcısı Flora Kerimova'nın söylediği , sözleri şair Vahid Aziz'e, musikisi Eldar Mansurov'a ait 'Azizim', 'Bunu senden gözlemezdim', 'Çifte mezar', 'Bu aşk', 'Geceler geçer' adlı sevilen şarkılar bulunuyor. Aygün Kazımova'nın söylediği müziği Rovşen Seferli'nin "Seni Düşünüyorum", "Sensizim" şarkıları, müziği Eldar Mansurov'a ait olan Azerbaycan'ın parlak sanatçısı Brilliant Dadaşova'nın meşhur “ Bayatılar” şarkısının söz yazarı yinede Vahid Aziz; musikisi ise Eldar Mansurov'a aittir.



*Eşidende deyişmişem dünyamı,
Çiçekler de haray salsa incime,
Demirdinmi; ‘ Alacaqsan canımı ‘
Ruhum getse , canım qalsa ,incime.
Heç bildinmi senden neler çekdi can?
Derdlerinden bildin nece çökdü can?
Bir deneydi, ele bildin çoxdu can?
Vicdanında qanım qalsa , incime.*

Şairin sözlerine yazılan şarkılar Türkiye'de de sevilip söylendiğini belirtelim. Türkiye'nin yanı sıra Azerbaycan'da da çok sevilen Neşe Karaböcek'in seslendirdiği, müziği Eldar Mansurov'a ait olan “Gel İmana” şarkısı en sevilen şarkılar arasında yer alıyor. Maalesef bu şarkıların yazarları belirtilmeden yurt dışında özellikle

Türkiye'de söylenmişinin de üzüntü verici olduğunu belirtelim. Mesela Türkiye'de çok popüler olan “Zalim” şarkısının melodisi ünlü “Bayatılar”dan alınmıştır. Ancak yazarların ismi söylenmiyor. Gerçi "Bayatılar" şarkısının sözlerinin yazarı Azerbaycan'ın sevilen şairi Vahid Aziz'e, müziği ise Eldar Mansurov'a aittir.

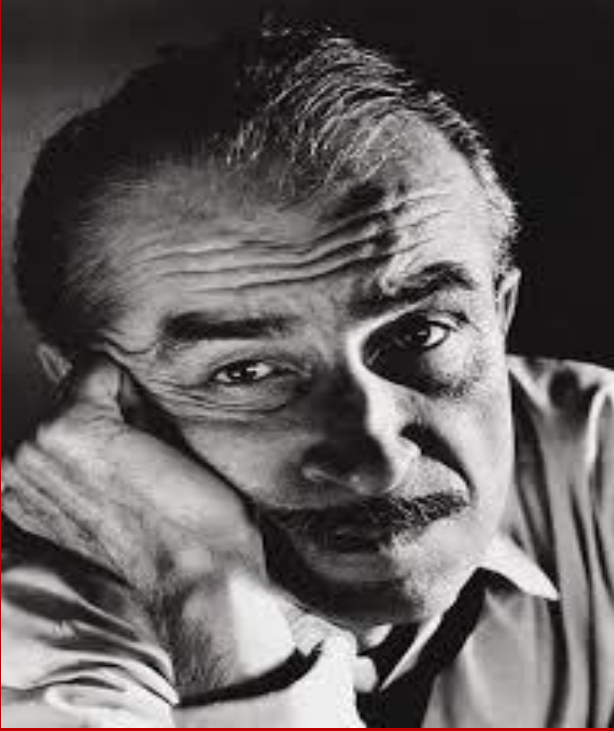


Vahid Aziz'in insan olarak mutluluğu, onu gönülden seven, ona derinden saygı duyan sadık dostlarının olmasıdır. Elbette şairin sadeliği, samimiyeti, insanlığı ve dostlarına olan bağlılığı ona bu saygıyı ve dostluğu kazandırmıştır. Azerbaycan halkının ustad sanatkarlardan aldığı değer, sözlerinin ve şiirinin gücünün sonucudur, ki bugün Azerbaycan edebiyatında adı gururla anılan, samimiyetiyle, yüreğiyle, insanlığıyla gönüllerde taht kuran, sözleri dillerde ezber dolaşan Vahid Aziz adında güzel bir şair var.

23 Kasım, sevilen şair Vahid Aziz'in doğum günüdür.

Güneş Dergisi adına Azerbaycanın Halk Şairi Vahid Azizi'n doğum gününü yürekte kutlar, şaire sağlık ve mutluluklar dileriz. Doğum gününüz kutlu olsun, Şair !

Güneş Yılmaz



Orhan Kemal

Unutulmaz eserlere imza atan Orhan Kemal, Türk edebiyatının en değerli isimlerinden biridir. Kaleme aldığı romanlarında, oyunlarında, öykülerinde Anadolu'nun ve Anadolu insanının sıkıntılarını tebiî, tesirli bir dille kaleme almıştır. Orhan Kemal'ın asıl adı Mehmet Raşit Öğütçü' dür. Bir dönem futbol ile de ilgilenmiştir. Yazarın takma adı Golcü Raşit, Bacaksız Orhan'dır. 1914 yılında Adana şehrinde doğmuştur . Orhan Kemal Birinci Dünya savaşının başlamasıyla birlikte Adana Fransızlar tarafından işgal edilince ailesiyle birlikte Niğde'ye taşınmak zorunda kalmıştır.1939 yılında ilk şiirlerini yazdığı askerlik döneminde, komünizm propagandası yaptığı suçlamasıyla 5 yıl hapis cezasına çarptırılmıştır. Bursa Cezaevi'nde ise Nazım Hikmet ile tanışması yaşamının dönüm noktası olmuştur.1950 yılında İstanbul'a yerleşmiştir. Ömrünün son dönemlerinde tedavi amacıyla Sofya'ya giden yazar, orada beyin kanamasından vefat etmiştir.Orhan Kemalın İlk şiiri 1939 yılında Kayseri Cezaevi'nde hece ölçüsüyle yazdığı "Duvarlar", Yedigün dergisinde "Reşad Kemal" imzasıyla yayınlanmıştı. Daha sonra Nazım Hikmet'ten etkilenerek eserlerini ele almıştır. Orhan Kemal'in kahramanları sade, zehmetkeş, emeksever , daha çok ezilen , yoksul, bahtsız insanlardır. Yazar eserlerinde esasen toplumsal

gerçekleri ön plana çıkarmıştır. Orhan Kemal kitaplarıyla en çok okunan yazarlardandır.

Orhan Kemal “Duygu”(1948), ‘Menevşe’ (1948) ”Ekmek Kavgası ” (1949) “Sarhoşlar” (1951), “Çamaşırcının Kızı” (1952), “72. Koğuş” (1954), “Grev” (1954),”Kardeş Payı” (1957),”Babil Kulesi”(1957),”Dünya'da Harp Vardı” (1963), “Mahalle Kavgası” (1963), “İşsiz” (1966), “Önce Ekmek” (1968) gibi öykülerin yazarıdır. Orhan Kemal “Kardeş payı” öyküsüyle “Sait Faik Hikaye Armağanı ” nı kazanmıştı. Yazar aynı zamanda “Avare Yıllar” (1950), “Murtaza” (1952), “Cemile” (1952), “Bereketli Topraklar Üzerinde”(1954), “Suçlu”(1957), “Devlet Kuşu” (1958), “Vukuat Var” (1958), “Dünya Evi” (1958), ”Gavurun Kızı” (1959), “Küçük” (1960), “El Kızı” (1960), “Hanımın Çiftliği” (1961), “Eskici ve Oğulları” (1962- Eskici dükkânı adıyla 1970),“Gurbet Kuşları” (1962) gibi meşhur romanlarını da yazmıştır. İlki 1972 yılında olmak üzere, Orhan Kemal Müzesi tarafından, her yıl yazarın ölüm yıl dönümünde Orhan Kemal Roman Armağanı verilmektedir. Yazar “72. Koğuş”la Ankara Sanat Severler Derneği’ce “En iyi Oyun Yazarı” seçilmişti. Eserlerinde insanların yaşadıkları zorluklar, mazlum insan hikayeleri, hüznü hayatlarla karşılaşmaktayız .

“Cemile” eserinde Boşnak kızı işçi Cemile ile Necati arasındaki saf aşktan bahs edilir, aynı zamanda “Cemile” eserinde yoksulluk, dayanışma, mücadeleye de var . Eserin arka planında Orhan Kemal işçilerin ekmek parası için verdiği mücadeleleri anlatıyor.“Eskiçi ve oğulları” nda ise ekonomik zorluklar aile ilişkilerinin fonunda yaşanan gerçekliklerden , yoksulluktan bahs eder .” Eskici ve Oğulları” kitabında Topal Eskici, iki oğlu ve bir kızı ile birlikte yaşamaktadır. Bu eserde Topal Eskiçinin hayalleri, arzuları için çektiği zorluklar, mücadele, sonda çöküş var. “Bereketli topraklar üzerinde” romanını ise yazar 1954 yılında yazmıştır. Bu romanda yazar yoksulluğu ve çaresizliği en gerçekçi biçimde ele almıştır. Kitabın kahramanları, çocukluk arkadaşı olan Yusuf, Pehlivan Ali ve Köse Hasan, geçim kaygısı nedeniyle Çukurova’ya iş aramaya gitmişlerdir. Üç arkadaş, gittikleri her yerde insanlık dışı koşullarda çalışıyorlar. “Baba

evi – avare yıllar” kitabının konusunda ise yokluklar içindeki bir ailenin Beyrut’tan Adana’ya uzanan hayat hikâyesiyle tanışıyoruz.

Orhan Kemal'in ağlayarak yazdığı bir roman.

"El Kızı" (Yad qızı)



Orhan Kamal'ın ağlayarak yazdığı söylendiği "El kızı" romanı yazarın en sevdiği eserlerden biridir. 20. yüzyılın 60'lı yıllarında Türk edebiyatında aile yönünü anlatan "Yad kızı" adlı eser, yazara büyük ün kazandırdı. Eserdeki karakterler; Mezher, eşi Nazan, Mezher'in annesi Hecer, Neriman, Mezher ve Nazan'ın oğulları Haldun'dur. Başta ailevi sorunlar, sosyal sorunlara yol açan sosyal yasalar, sadece kadınların başına gelen talihsizlikler, kayınvalide munasibetleri, aile parçalanması ve masum çocuklar bu olgunun kurbanlarıdır. Bu kahramanların kaybettiği ailenin mutluluğu çok korkunçtur. Bu çalışma günümüzle çok yakından yankılanıyor. Eserdeki ilginç hayat hikayesi ve olaylar, yazarın dili bizlere Honore de Balzac'ın eserlerini anımsatıyor.

"Yabancı Kız" adlı eser bir aile yüzüdür. Eserde kadın ve erkek arasındaki eşitsizlik, kayınvalidesi Hecer ile gelini Nazan arasındaki uçurum, ilk bakışta sıradan bir klasik, geleneksel bir tema gibi görünebilir aslında konu daha derin.

Eserde, İstanbul'un fakir bir mahallesinden gelip soylu bir ailede Mezher Beyin Hanımı olarak yeni bir hayata başlayan masum bir kız olan Naza'nın akıbeti ve hayat arkadaşı Mezher Beyin trajik ölümü ana temayı oluşturmaktadır.

Toplumda kadın-erkek ilişkilerindeki eşitsizlik ilkesi, "erkek ne söylerse olur" ve "kadının susması ve dayanması gerektiği" ilkesi bu aile anlayışının temelini oluşturmaktadır. Mazhar bey işinde oldukça başarılıdır ancak aile reisi ve eş olarak iyi bir örnek değildir. Belki de bu yaşanan olayların esl sebebi de ele Mezher beydir. Ne yazık ki bu evin temelini atan ve

ailesini koruyamayan da ele Mezher'dir. Eserde en ağır yük Nazan'ın üzerindedir. Bu çok etkilidir. Bu kader, bu eseri okuyan herkeste üzüntüye neden oluyor , insanı gözyaşlarına boğuyor ve yazarın kendisi de ağlayarak kahramanı Nazan'ın nasıl uçuruma düştüğünü anlatır. Eserde Nazan ile Neriman tamamen farklı karakterlerdir. Kendini savunamayan insan zayıf karakterlidir, sessizdir, çaresizdir. Diğeri ise hayattaki her türlü zorlukla baş edebilen, içinde bulunduğu durumdan çıkabilen, istediğini elde edebilen oldukça güçlü bir karakterdir. Nazan imgesinin bu eseri okuyan kişilerde oldukça rahatsız edici ve tuhaf duygular uyandırdığına inanıyorum. Naza'nın aşırı durgunluğu, çaresizliği, suskunluğu, haklarını arayamaması, ailesini koruyamaması, başına gelen kötü olayların sebebinin kendisi olması haklı memnuniyetsizlikler uyandırır. Okuyucuyu öfkeliendiriyor. Okuyucu çok üzgün: "Sonuçta Nazan kendini savunabilir, konuşabilir, sesini yükseltebilirse her şey değişir, her şey farklı olur" diyor. Dikkatli okuyucu bu şekilde kayınvalidesi Hecere , Mezher'e ya da Neriman'a kızmakta, bazen de Nazan'ın saflığı ve sadeliği, yaşadıkları, acı ve mazlum durumu nedeniyle gözyaşı dökmektedir. Orhan Kemal'in "Yabancı Kız" adlı eseri Azerbaycan'da da çok meşhurdur. Edebiyatı seven her bir kesin kitab dolabında bu eseri görebiliriz. Doğal ve etkili diliyle bu eser Azerbaycanlı okuyucuların ilgisini çekmiştir. Bu yoğun ilginin sonucunda eser Azerbaycan'da sahnelendi. Bu romanın Azerbaycan'da geniş bir okuyucu kitlesinin ilgisini çekmesi çok uzun sürmedi. Romana olan bu büyük sevgiyi gören Azerbaycan'ın ünlü televizyon gazetecisi Maile Muradkhanlının, dikkatini çekiyor ve bu romana Maile hanım senaryo yazır. Birkaç yıl sonra, 1990 yılında tiyatro sahnesinde sahnelenen oyun Azerbaycan televizyon ekranlarında gösterildi. Eserin yönetmeni ünlü sanatçı Lütfi Memmedbeyov ve Tariyel Veliyev tarafından sunuldu. Televizyon filminin çekimleri ise Azerbaycan'da Bakü'de ve Türkiye'nin İstanbul şehrinde çekildi. Orhan Kemal'in "Yabancı Kız" adlı televizyon oyunu. Mezher Bey - Fuzuli Hüseyinov ve Nazan – Firengiz Mütellimova 1990



Orhan Kemal'in "Yabancı Kız" adlı televizyon oyunu. Mezher Bey - Fuzuli Hüseyinov ve Nazan – Firengiz Mütellimova 1990.

Eser 1990 yılında Azerbaycan TV'de sahnelendi. Dizide Nazan rolünde Firengiz Mütellimova, Mezher rolünde Füzuli Huseynov, Neriman (oyundaki Jale) rolünde Meleyke Esedova ve anne rolünde Zenfira Eliyeva gibi oldukça yetenekli ve başarılı bir oyuncu kadrosu vardı. Aynı zamanda Hacı İsmayilov, Ramiz Nevruz, Sevil Halilova ve diğer başarılı oyuncu kadrosu ile yapılan bu güzel eser, Azerbaycan seyircisinin gönlünde unutulmaz bir iz bıraktı.

Güneş Yılmaz

Türk Sinemasinin Güldüren Yüzü- Kemal Sunal'ın Doğum Günü



Kemal Sunal... Bu ismi duyar duymaz herkesin yüzünde bir tebessüm, gülüş oluşur. Kemal Sunal'ın mizahı ve saf karakterlerle karakterize edilen komedi tarzı, Türkiye'nin kültürel manzarasında silinmez bir iz bıraktı.

Sunal, 1944 yılında İstanbul'da doğdu. Kariyerine 1972 yılında *'Tatlı dillim'* filmiyle başlayan Kemal Sunal çok sevilen Hababam sınıfı, Tosun Paşa, Mavi boncuk ve başka filmlerde rol almıştır.

1977'de Antalya Film Festivali'nde *'Kapıcılar Kralı'* filmiyle *'En İyi Erkek Oyuncu'* ödülünü kazanmıştır. 1970'lerden 2000'deki

zamansız ölümüne kadar Sunal, yalnızca eğlendirmekle kalmadı, aynı zamanda toplumsal normları ve sorunları yansıtan bir ayna görevi gördü ve komediye dokunaklı toplumsal yorumlarla insanlara aşılardı. O yalnız Türkiyede değil, ülke dışında da çok sevilirdi. O cümleden kardeş Azerbaycan'da Kemal Sunal filmlerini ezberden, tekrar tekrar izleyen hayranları var. Kemal Sunal'ın benzersiz komedi tarzı, insan durumunu anlamasının ve izleyicilerle derin bir düzeyde bağlantı kurma yeteneğinin bir kanıtıdır.



Öncelikle kendine özgü komedisiyle tanınan Sunal, genellikle çocuksu bir masumiyet ve saflık sergileyen karakterleri canlandırarak onları ilişkilendirilebilir ve sevimli hale getirirdi. Onun komedisi yalnızca insanları güldürmek için değildi; genellikle günlük yaşamın saçmalıklarını ve toplumdaki sıradan



insanların karşılaştığı zorlukları gözler önüne sermekteydi. Sunal'ın mizahının bu kadar derin yankı bulmasının başlıca nedenlerinden biri, kahkahanın insanların

karşılaştığı zorluklarla başa çıkma mekanizması haline geldiği kendi dönemindeki Türkiye'nin sosyo-politik iklimini yansıtmasıydı. Sonuç olarak, Kemal Sunal Türk sinemasının en ünlü komedi karakteri olarak ortaya çıktı, performanslarıyla izleyicileri büyülemiştir. Türk sinemasına yaptığı en önemli katkılardan biri, 1970'lerde öğrencilerin kaotik okul hayatını mizahi bir şekilde tasvir eden ve sevilen bir klasik haline gelen "Hababam Sınıfı" dizisidir. Bu dizide, Sunal'ın saf ama sevimli karakteri canlandırması izleyicilerde derin bir sevgi uyandırdı. Sunal'ın filmleri yalnızca eğlenceli değil aynı zamanda insanları düşündürüyor hale getirdi ve insan ilişkilerinin ve toplumsal beklentilerin karmaşıklıklarını sergiledi. Seksenden çok filmde (seksen iki) rol alan Kemal Sunal'ın mirası, Türk film endüstrisindeki gelecek nesil film yapımcılarını ve komedyenleri bu gün de etkilemeye devam etmektedir. Kemal Sunal'ın dikkat ve Türk sineması üzerinde

kalıcı etkisi, kültürel bir ikon olarak önemini vurgulamaktadır.



Hababam sınıfı . film

2000 yılında son film çekimleri için Trabzona giderken 55 yaşında kalp krizi nedeniyle hayatını kaybeden halkın sevimli, sanatçısı Kemal Sunal, İstanbul'da Zincirlikuyu Mezarlığında defnedildi. Bu gün de Kemal Sunal'ın mirası, film yapımcılarına ve komedyenlere ilham vererek, gülme sanatının Türk kültürel kimliğinin ayrılmaz bir parçası olduğunu gözler önüne sermektedir.

...Ruhun şad olsun!

Bizleri güldüren, güle-güle düşündüren, güzel insan!

Güneş Yılmaz

KARABAĞ ATLARI



Azerbaycan. Karabağ atı

Karabağ atı, Azerbaycan'ın Karabağ bölgesinde yaratılmış ve yaygınlığı olan bir dağ binme atı türüdür. 17.-18. yüzyıllarda Karabağ Hanlığı'nda bu at cinsi daha da geliştirilmişti. Karabağ atları, Asya ve Kafkaslar'daki en eski at cinsi olarak kabul edilir. Karabağ atı şu anda Azerbaycan Cumhuriyeti'nin milli at cinsidir. (1) *(Azerbaycan Cumhuriyeti At Yetiştiriciliği Kanunu)* Karabağ atını diğerlerinden ayıran en önemli özelliği limon sarısı, altın sarısı veya parlak turuncu rengidir. Sadece Karabağ atlarına ait olan bu orijinal renkten kırmızı, altın kahverengi atlar doğmuştur. Karakteristik belirtilerinden biri bacaklarının farklı bir şekle sahip olması (beyazlık) ve alnının tepal (kaşka) olmasıdır. Bu işaretler özellikle "Geyran" tipinde yaygındır. Karabağ atlarının eski türleri "Maymun" (Khoshbakht), "Garniyirtyq" ve "Alyetmez" (Geyran) adlı aygırların torunlarıydı. "Geyran" tipinin gri kısmına "Pembe" adı veriliyordu. 19. yüzyılın ikinci yarısında Karabağ atı ile Akhaltaka atının karışımından "Take-Geyran atı" yetiştirildi. Bu atlar uzun ve hızlıydı. Karabağ atını diğer atlardan ayıran en önemli özelliği parlak turuncu rengidir. Yele ve kuyruk tüylerinin uçları kırmızimsı, koyu kestane rengindedir.

Sarı-altın, altın-kahverengi renkler ağırlıklı olarak Karabağ atlarına aittir. Nadir durumlarda kahverengi, gri ve gri renklere de rastlanır. Karabağ atının

karakteristik özellikleri bacaklarında farklı derecelerde şekil (beyazlık) ve alnında bir şişliktir [2](К а р а б а х с к и е с к а к у н ы Arxivləşdirilib 2019-04-25 at the Wayback Machine (rus.)"Serdar", "Sultan", "Şah", "Efendiler", "Duvar" ve d. Geçmişte aygırların "Atlı Muhafız Alayı'nın örnek subay atı" olarak kullanılması, bu atların yüksek işlenebilirliğini bir kez daha kanıtlıyor.

Asker B. A. Chudovsky 1914'te şunları yazdı: "Askeri birliklerimiz Transkafkasya'dayken, tüm ordu alaylarındaki subayların çok sayıda Karabağ atı vardı. Bu atlar, tüm Transkafkasya yürüyüşlerinde ve ayrıca İran ve Türkiye sınırları boyunca yapılan yürüyüşlerde çok iyi performans gösterdi. Karabağ atı yerel koşullar açısından çok değerlidir. Sıcak havalarda binicisinin altında az terliyor, yanında yürüyen Kabardey atı ise tamamen terle kaplanıyordu." B. A. Chudovsky, asker (3) (<https://az.m.wikipedia.org/wiki/>).



Azerbaycan'ın Şuşa şehrinin Cıdır ovası tarihi yarışmalara sahne olmuştur. Tarihsel olarak burada at yarışları ve satranç oyunları düzenlenmiştir. At yetiştiriciliğinin tarihi, önemli atların şöhreti, Karabağ ırkının özellikleri ve bu hayvanlarla ilgili efsaneler, atların insan medeniyeti üzerindeki derin etkisini göstermektedir. Atlar, çeşitli kültürlerde mitoloji ve folklorda önemli bir yere sahiptir. Antik Yunan ve Roma geleneklerinde, Arion ve Pegasus gibi efsanevi atlar güç ve güzelliğin sembolü haline gelmişti.

İnanılmaz hızıyla bilinen Arion'un ölümsüz olduğu söylenirken, kanatlı at Pegasus, hayal gücünü ve ilhamı sembolize ederdi .(4) (List of horses in mythology and folklore. (n.d.) geri alındı October 2, 2024, itibaren en.wikipedia.org). Atların etkisi mitolojinin ötesine uzanır; toplumların değerlerini ve inançlarını yansıtan hikayelerinden Slav folklorundaki saygı duyulan atlara kadar atların mirası bugün bile izleyicilere ilham vermeye ve onları büyülemeye devam ediyor (4) (List of horses in mythology and folklore. (n.d.) geri alındı October 2, 2024, itibaren en.wikipedia.org).

Evcilleştirilmelerinden savaş ve spordaki rollerine kadar, atlar yalnızca bireylerin hayatlarını şekillendirmekle kalmamış, aynı zamanda kültürel anlatıların da ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir.

Bu muhteşem yaratıkları korumaya devam ettikçe, mirasları şüphesiz gelecek nesillere de kalacaktır.

Güneş Yılmaz



Azerbaycan .Bakü. Kale.

Şuşa - Türk Dünyasının Medeniyet Başkenti

